

підприємств залізничного транспорту для досягнення нової якості їх функціонування, яке складатиметься з нової якості персоналу, що уміє працювати за міжнародними стандартами якості, якісно новим технологічним процесам, якісно нового устаткування, рухомого складу, якісним матеріалам і запасним частинам, якісно новим підходам до маркетингу і сервісу при наданні послуг з вантажного і пасажирського перевезення.

В першу чергу, система управління якістю повинна бути впроваджена в найбільш значущі процеси, де економічні втрати максимальні, а саме: різні види ремонту; матеріально-технічне постачання; управління фінансами, проектами і програмами; якість послуг у вантажних і пасажирських перевезеннях; якість виконання бюджетів всіх рівнів; процеси реалізації централізованих програм, що охоплюють декілька рівнів управління, зовнішніх споживачів і постачальників, а також в перевізному процесі в управлінні сортувальними, вантажними і припортовими станціями.

Не виключено, що багато процесів необхідно буде переглянути і модернізувати, з підготовкою всієї необхідної нормативної і технологічної документації.

В той же час процеси ремонтів, на підприємствах одного господарства, які достатньо універсальні для всіх залізниць, потрібно буде типізувати з описом типових технологічних процесів, установкою однотипного високоефективного технологічного, діагностичного й метрологічного устаткування, що, поза сумнівом, допоможе заощадити чималі засоби.

Важливе значення для підприємств залізничного транспорту має залучення всіх постачальників і партнерів в роботу по поліпшенню якості. Так, дотримання принципу «взаємовигідні відносини з постачальниками» посилює здатність і підприємства, і його постачальників створювати продукцію належної якості за рахунок того, що необхідно оцінювати і вибирати постачальників на основі їх здатності поставляти продукцію відповідно до вимог підприємств залізничної галузі. Виконання даного принципу дозволяє встановлювати довгострокові партнерські відносини з постачальниками з метою отримання високоякісної сировини, матеріалів і технологій.

Для успішного впровадження системи управління якістю необхідно розробити програму дій, керівні документи і етапи упровадження системи, що також дозволяє оптимізувати роботу по підвищенню якості функціонування залізничних підприємств.

УДК 330.342.24

РЕСУРСНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ

Чала О.В., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

Сучасна парадигма стратегічного управління використовує ресурсну концепцію, яка передбачає використання унікальних ресурсів, у тому числі складових інтелектуального капіталу для досягнення конкурентних переваг. Елементи інтелектуального капіталу мають значний вплив на складові стратегії. З іншого боку, сформована стратегія змінює складові інтелектуального капіталу підприємства, що і потребує визначення їх взаємозв'язку та визначає актуальність проблеми дослідження.

Ресурсна концепція базується на припущенні, що підприємства в галузі відрізняються наявними ресурсами та стратегіями управління. Це припущення дозволяє виявити умови, в яких підприємство має конкурентні переваги. При формуванні, використанні та захисті внутрішніх ресурсів використовуються елементи людського, організаційного та клієнтського капіталу. З іншого боку, складові інтелектуального капіталу становлять унікальні ресурси підприємства.

Для реалізації ресурсного підходу необхідно визначити сукупність процедур та обмежень визначення стратегії. Адаптуючи процедурні особливості та обмеження стратегій за Ансоффом, визначимо наступні процедури та ознаки заперечення дій (обмеження).

Процедури визначення стратегії містять у собі:

- процес розробки стратегії завершується встановленням загальних напрямів діяльності, які повинні забезпечити ріст і зміцнення позицій підприємства;
- сформульована стратегія використовується для пошуку можливостей досягнення цілей та відкидання тих можливостей, що несумісні зі стратегією;
- розроблена стратегія завершує своє виконання при досягненні потрібних подій;
- успішне використання розробленої стратегії потребує реалізації зворотному зв'язку, оскільки при її виконанні з'являється точна інформація та відкриваються конкретні альтернативи;
- цілі (орієнтири за Ансоффом) визначають стратегію, при зміні цілей необхідна зміна стратегії.

Обмеження складаються з наступних положень:

– при формулюванні стратегії існує серйозне обмеження в інформації (сильно узагальнена, неповна і неточна інформація);

– цілі та стратегії в цілому залежать від рівня організаційної структури підприємства. Елементи стратегії вищих рівнів організаційної структури можуть бути цілями на нижніх рівнях.

У відповідності ресурсного підходу, конкурентна перевага виникає в тому випадку, коли підприємство реалізує таку стратегію створення вартості з використанням наявних (унікальних) ресурсів, яка не може бути реалізована її конкурентами. Унікальні ресурси та можливості підприємства повинні бути сформовані, документовані та ізольовані (захищені від копіювання), зокрема за рахунок таких елементів інтелектуального капіталу, як організаційні процедури, бізнес-процеси, корпоративна культура, тощо. Умовою формування стратегії є визначення переліку ключових процедур, що визначають її розробку, виконання та завершення, а також обмежень, що пов'язані з організаційною структурою та інформаційних обмежень.

УДК 657+336.2

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

Чебанова Н.В., д.е.н., професор (УкрДАЗТ)

Система бухгалтерського обліку та оподаткування пройшла довгий шлях розвитку, зазнавши з плином часу значних змін та удосконалення, вона не існувала та не існує у певному визначеному стані. Значення кожного з елементів системи з часом зростає чи зменшується під впливом загального розвитку системи. З удосконаленням методів управління, розвивається методологія бухгалтерського обліку та оподаткування, удосконалюються форми їх ведення та організації, в систему вводяться додаткових об'єктів синтетичного та аналітичного обліку та оподаткування. Застарілі форми втрачають своє значення і на їх місці виникають нові, більш прогресивні, що відповідають сучасній організації господарської діяльності.

У подальшому розвиток системи бухгалтерського обліку та оподаткування визначається тим, яка інформація, кому та в які терміни повинна надаватись. По відношенню до конкретного підприємства користувачі інформації бухгалтерського обліку та оподаткування групуються у кілька груп:

інвестори, держава, менеджери, кожна з яких має свої інтереси в діяльності підприємства і певним чином приймає участь у розподілі прибутку. Користувачі мають неоднакові можливості доступу до внутрішніх та зовнішніх інформаційних потоків; окрім того, відрізняються як за своїми інтересами відносно підприємства, так і за можливостями впливу на процес формування інформаційних баз. Таким чином, за даних обставин можна пояснити появу взаємопов'язаних систем обліку та оподаткування, що орієнтовані відповідно на задоволення потреб та інтересів відповідних груп користувачів.

Вся сукупність інформації, яка формується в системі бухгалтерського обліку та оподаткування, належить саме власнику, що і визначає його пріоритет у використанні такої інформації. Однак з плином часу розвивалось суспільство, а діяльність людини все більше обмежувалась та контролювалась. Втручання держави як суб'єкта господарських відносин також створює певні обмеження щодо використання певної частини інформації.

Бухгалтерський облік та оподаткування є інформаційною системою, оскільки вони мають ознаки, властиві системі – наявність зв'язків (в тому числі зворотних), поділ на частини, наявність структури (упорядкованих елементів), цілеспрямованість, збереження певної стійкості в заданих межах під впливом зовнішніх факторів. Вони повинні бути достатньо гнучкими і задовольняти інформаційні потреби користувачів звітності. Що стосується звітності, то вона, використовуючись зовнішніми та внутрішніми користувачами за різним призначенням змінює свою форму і таким чином поділяється на фінансову, управлінську та податкову.

В межах такої цілісності бухгалтерського обліку та оподаткування взаємодіють окремі елементи методу бухгалтерського обліку та оподаткування, які є взаємопов'язаними та взаємодоповнюючими, та в сукупності утворюють метод бухгалтерського обліку та оподаткування, під яким слід розуміти систему конкретних прийомів і способів пізнання, перетворення або оцінки діяльності. Використання одного з елементів методу обов'язково зумовлює використання іншого.